Ч. 144 (13.689). Львів, понеділок 4. червня 1934. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Краєва нарада кооперативних інструкторів.

Львів, 2 травня 1934.

На день 2. червня ц. р. скликав Ревізійний Союз Українських Кооператив краєву нараду кооперативних інструкторів. У нарадах взяло участь 133 присутніх, у тому 60 представників-інструкторів Окружних Союзів Кооператив, 12 інструкторів Українбанків, 6 інструкторів Центросоюзу, 7 інструкторів Маслосоюзу, 5 інструкторів Народньої Торговлі, 2 представників Центробанку, 2 представників „Просвіти", представник „Сільського Господаря" і 30 ревізорів РСУК.

Нараду відкрив в год. 10.30 передпол. голова РСУК **інж. Юліян Павликовський**, подаючи у своїй промові, що цей зїзд є продовженням зїзду інструкторів і має обговорити черговії завдання методики праці кооперативних організаторів. У міжчасі проголошено новелю до кооперативного закону дня 9. травня ц. р. І цей факт заставляє нас, поза чергою, розглянути насамперед справи, що звязані з цією новелею; далі будуть обговорені ті справи української кооперативної організації, що їх на чергу ставить наше кооперативне життя. Пригадав теж, що в справі новелі до кооперативного закону ставила наша кооперація на засіданні Кооперативної Ради при міністерстві скарбу свої домагання, яких не взяли під уваґу. Вкінці згадав померших товаришів-організаторів нашої кооперації, а саме ревізора РСУК **Володимира Кипріяна**, дир. ПСК в Ярославі **Івана Крайчика** та інструктора на Лемківщині **Василя Юрченка**, яких память вшанували присутні повстанням з місць.

З черги дир. посол **Остап Луцький** обговорив у рефераті значіння праці кооперативного інструктора й організатора, напрямні і методи цієї праці та її завдання у теперішньому менті. Зокрема підкреслив вагу праці організаторів у терені, де поза звичайною працею чекає їх велика робота над вихованням кооперативних мас.

Реферат про зміну кооперативного закону виголосив начальник правного виділу РСУК **мец. М. Корчинський**, а зміну статутів низових кооператив на основі зміни кооперативного закону зреферував у довшому рефераті **пос. О. Луцький**.

По рефератах ставлено запити, на які відповідали референти.

Цей зїзд безпосередніх працівників у ділянці кооперативної організації, переведений дуже ділово і при великій участи заінтересованих, скріпить певно нашу кооперативну працю в краю, якої саме тепер так потрібно українському народові.

Нові українські кооперативи.

Які нові кооперативи принято у члени РСУК.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 21. травня ц. р. принято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Українська Райфайзенка", кзв. — Петликівці Старі (пов. Бучач); 2) „Українська Райфайзенка", кзнв. — Лопушани (пов. Зборів); 3) „Поступ", кзв. — Вирів (пов. Камінка Стр.); 4) „Громада", кзоп. — Озденіж; 5) „Згода", кзоп. — Рудка Козинська (пов. Луцьк); 6) Ощ.-Кред. С-ка „Селянська Поміч", кзов. — Радиничі (пов. Мостиська); 7) Госп.-Спож. С-ка „Любов", кзоп. — Гуменець (пов. Самбір); 8) „Українська Райфайзенка", кзнв. — Поториця (пов. Сокаль); 9) Кред. С-ка „Селянська Поміч", кзов. — Романівка (пов. Теребовля); 10) Кред. кооп. „Ощадність", кзов. — Завадів; 11) Кред. кооп. „Ощадність", кзов. — Вільшаниця (пов. Яворів).

Поклик РСУК до всіх наших шкіл.

Знаємо, яке велике виховне значіння мають шкільні кооперативи при добрім опікунітучителі. Вони змалку привчають молодь до збайливости, ощадности й господарности, пристосовлюють її до гуртового зусилля, закріплювати пошану для праці, вчать ділом доказувати любов для ближнього і розуміти ваґу загального добра, виясняють значіння доброго, досвідченого проводу і навчають молодь поважно і річево оцінювати свою спільну господарку на загальних зборах шкільної кооперативи. Поміж шкільними кооперативами найбільше шкільних кас, які при добрім проводі знаменито сповняють своє виховне і навіть господарське завдання. Ми маємо вже чимало сільських райфайзенок, що виросли з постійних діточих ощадностей.

Маючи це на увазі, **просимо всі наші школи, щоби вони найдалі до 30. червня ц. р. прислали нам короткі звідомлення з діяльности їх шкільних кооператив** у цім шкільнім році, що добігає вже до кінця.

В цім звідомленні просимо зокрема подати: 1) яку кооперативну працю ведено в школі і як вона зорґанізована; 2) скільки учнів згуртовано для цієї праці; 3) які матеріяльні обороти й успіхи осягнено і де льокується готівка, чи закуповується товар; 4) яка ціль кооперативної праці в школі; 5) чи йде яка частина прибутків на загальні цілі, а коли так, то на які; 6) чи слідні моральні успіхи у цих справах в управі школи та серед молоді.

Всі українські часописи просимо повторити цей наш поклик.

Дирекція „Ревізійного Союзу Українських Кооператив",
Львів, Міцкевича 12

Заборонили свято поляглих на горі Ключ.

Староство в Стрию заборонило відправити панахиду за поляглих Українських Січових Стрільців, що лежать у спільній могилі на горі Ключ.

Анґлійська преса про події в Схід. Галичині.

Варшавський „Курер Поранни" і львівський „Експрес Вечорни" передруковують кореспонденцію „Девлі Геральду" про події в тових повітах: самбірському, мостиському і рудецькому. Кореспонденції не можемо передати з цензурних причин.

Vivos voco!

СЛІДАМИ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА.

(З нагоди Свята Прапору Української Кооперації.)

У день звязаний з іменем великого володаря, якому пощастило віднайти знамя спасення, окупленого містерією страждань і довершеного чудесним воскресенням Богочоловіка, розвинеться над громадою українських кооператорів символічний прапор ідейного осередку праці української кооперації: Р. С. У. К.

У живім народі немає місця для руйнницької самоволі і присипляючого дозвілля. Моральна дисципліна і творча праця кермована свідомою волею, ось основні прикмети будівничих гаразду народу. Прикмети ці, на щастя, находимо у нашій кооперативній громаді як самозрозумілі первні праці кооператора, який за символ свій приняв золоту пчілку на синьому полі.

З послідовного труду будня розвивається український кооперативний рух як видний знак гордих і глибоко етичних змагань народу, родиться сила моральна і матеріяльна в надії, звязана глибоко з її змаганнями до ідеалу. Символом тієї сили — дубовий вінок, що вінчає прообрази моральної дисципліни і творчої праці у щиті української національної кооперації.

Поодинокі клітини кооперативізму зеднює ідейний керманич його праці, Р. С. У. К., і символ його дубовий вінок плекала і плекає вже три покоління душа трудолюбного і жертвенного у громадській праці українського кооператора.

*

Чарівна сила живого у народі спомину про його велике минуле довела до національного відродження нашого народу після пятьсотліт-

ньої його політичної неволі. Перші проблиски
національного відродження припали на час, ко-
ли процес повного розверствування нашого на-
роду був уже закінчений. Перебудову народу в
націю засобами, що їх крила в собі народня ма-
са, зокрема селянство, затримував у той час
феодальний лад, який всевладно панував на на-
шій Батьківщині. Народня маса, цей природний
пень, з якого нарід відроджується, не могла се-
ред таких обставин брати участи у загальній
праці. Колиж около половини XIX. століття
впали кайдани особистої неволі, як середньо-
вічний пережиток і свобідна народня маса ста-
ла природним наслідником і відповідальним но-
сієм ідеалів народу довелось нам перетворюва-
ти нарід у модерну націю від самих основ...

*

Нарід перековує себе в націю тільки всебічною духовою працею. Тільки його дух усталює доцільну її програму і сталить волю цей необхідний чинник, що веде одиницю і народи пробоєм крізь найбільші труднощі та окрилює сили тих, що стають до боротьби.

Наш нарід усупереч усім невдачам і недостачам, що їх мусів зазнати наслідком нерозвиненої століттями народньої маси, зумів працю над собою у кожній ділянці сперти на ідеалістичнім світогляді.

Нарід це не тільки його організація, фізична сила і матеріяльний добробут, але все це разом у невпинних впливах, що перековують себе на духові цінности.

Розбудову рідної культури влекшує вицвіт її й одночасно все живе її джерело — власна національна держава. Розвиток рідної цивілізації запевнений, коли всі сили народу, в пошанівку культури, праці і традиції, доцільно впряжені у ритм національної творчости.

Спільнота ідеалів виховує зі себе справжню суспільність, надихану громадськими чеснотами. Рідна земля стане підставою і заборолом живої органічної праці.

Саме тому недержавні народи мусять з тим більшою напругою власних творчих сил працювати над відродженням і поглиблюванням рідної своєї цивілізації.

*

На господарському полі серед економічно слабшої частини нашого громадянства всебічну працю веде наша національна кооперація. Маючи ясно скристалізоване власне обличчя і зясовані методи праці, поставила вона перші зруби будівлі національної економіки. Перегляд цих здобутків зробила вона на початку цього року з нагоди ювилейних свят української кооперації і її ідейного осередку Р. С. У. К.

Сьогодні, коли прапор нашої кооперації замає над головами її працьовників і тих, для яких вони працюють, хочемо надіятися, що кооперативна громада зросте новими енергійними, ідейними та вдумчивими одиницями.

В єднанні власних сил — добро і краса.

Юліян Павликовський.

На роздоріжжах національної думки.

Міркування з приводу свята нашої кооперації.

I.

Сучасність ставить ріжні вимоги до українського активу, відповідального за дальшу долю нашої нації. Зокрема на зах.-українських землях обставини все більше **висовують на перше місце** в нашій національній роботі **господарські моменти.** Домінантою нашого національного життя щораз сильніше стають господарські справи, господарська активність. Не поможуть протести нашої ультра-правиці проти признавання вищости в нас під цю пору економічного сектора*), бо кожний період життя нації має свої вимоги, свого духа, що непереможно накидає свою волю і горе тим, що поступають всупереч цим вимогам, що ігнорують духа цього періоду.

Очевидно критерієм цих вимог, цього духа, буде погляд на ситуацію світа і звязане з нею положення нації. Хто в теперішній ситуації світа шукатиме тільки політичних моментів, той поширювати буде також незначні прояви льокальних ферментів до розмірів нового великого конфлікту, що — мовляв — назріває і ставить перед нас вимогу політичної **par excellance** роботи. Та ми твердо обстоюватимемо наш погляд, а саме, що **політичні відносини переходово на довші роки стабілізовані** і що тепер пора для всіх, особливо для недержавної нації, на **муравлину органічну роботу,** а не на екстремістичні експерименти. Доцінюючи як слід політичне освідомлювання, вироблювання національно-політичної ідеольоґії та взагалі плекання всіх інших ділянок національного життя, ми всетаки на перше місце органічної праці висуваємо розбудову національного господарства. Висуваємо в імя незаперечної аксіоми, що **хто господарсько кволий — цей політично безсилий!**

І коли наша національна думка все ще сьогодні на роздоріжжах, коли вона все ще хитається у виборі доцільности шляху, у виборі прапору, який треба висунути на чоло нашого національного походу тут, на зах.-українських землях, то це **питоме нам опізнювання** конечних й очевидних процесів нашого природного розвитку.

II

Я не маю змоги розвинути тут цієї теми в повній її ширині, торкнусь покищо того, що, здається, великою аномалією нашого життя в обличчі домінуючих господарських потреб, про які сказав я вище.

Коли приглянемося праці нашої найвищої наукової маґістралі, якою є Наук. Товариство ім. Шевченка, чи коли познайомимось зі структурою нашого приватного шкільництва, перекинемо літературу останніх літ чи розгорнемо нашу пресу — то зовсім або здебільша не найдемо слідів того **господарського фанатизму,** який нам так потрібний згідно з імперативом часу, що його переживає наша нація. Таж нам потрібна богата господарсько-дослідча робота, яка дозволялаб нам розгорнути програму не то господарської самовистарчальности, але **господарського імперіялізму!** Нам потрібно дошколювати і перешколювати цілу націю, потрібно боротися з навичками, недовірям і з цілою ментальністю нашого народу, потрібно освідомлювати маси в елементарних господарських правдах і в сучасних напрямних громадської роботи. Щоби випровадити націю з ґосподарського примітивізму на широкий шлях, який має її завести в новітнє село чи в новітнє місто, де є тисячі промислових і господарських варстатів, до того треба **перемінити ґрунтовно духа народніх мас,** знищити всі забобони і пропаґувати нові ідеї як нову своєрідну релігію скрізь і всюди, живим і друкованим словом, з вірою і фанатизмом. Це така величезна робота, що тут потрібна **мобілізація усіх живих сил нації.** Весь громадський актив мусить іти на поміч тим, що сьогодні з пієтизмом декорують свій прапор, прийти в поміч кооперації, яка від літ перетоплює духа нації в горнилі господарської творчости. Праця інструкторів, люстраторів, ревізорів, чи як там не звати тих живих пропаґандистів живої творчо - господарської думки, — їхня праця і міліони сторінок кооперативної літератури — це тільки цінна, богата підготовка. Це тільки підготовка того розвоєвого господарського процесу нації, що йти мусить **паралельно двома шляхами** — кооперації і приватницької підприємчивости, — в атмосфері благородного порозуміння, в атмосфері того, що англійці називають **gentleman agreement.**

III.

Поляки, які під господарським оглядом без порівнання більше авансовані від нас, повели тепер інтензивну господарську підготовку мас, аби дотримати кроку спішній господарській еволюції світа. Польський уряд реформує господарське шкільництво, намічує йому нові практичні напрямні, дошколює учителів господарських шкіл, тощо. Та господарським колам і цього мало. Вони домагаються, **щоби науку економіки впровадити до всіх шкіл, починаючи від народних.** Вони домагаються дальше, щоби дошколювати в господарському напрямі також усе вчительство і всіх чинних в економічних установах працьовників, та щоби понести в гущу громадян якнайбільше господарського знання. Курси, підручники і популярна література — це — кажуть вони — **наказ хвилі!**

Все те в нас стає ще більше наказом хвилі. Про те розводитись мабуть зайво. Досі знання господарських справ грало в нас у ресорті навчання дуже невеличку, а то й зовсім ніяку ролю. Атмосфера іґноранції позволяє ще сьогодні з тавром відповідальности підписувати — бу-

ває — білянс тим, що дивляться на нього як на грамоту китайців, або позволяє говорити чи навіть писати декому на господарські теми після прочитання двох-трьох статтей у якійсь газетці. Ця атмосфера іґноранції і непорозуміння духа сьогоднішнього дня не позволяє розбудувати як слід наше фахове шкільництво, редукує фреквенцію одинокої на зах.-українських землях торговельної нашої школи (батьки вибирають клясичний, далекий від вимог життя научний багаж для своїх дітей). Щоправда „Рідна Школа“ ввела вже навчання кооперації, як цінну реформу. Але вже перед роком писав В. Целевич, розглядаючи в циклю статтей на сторінках „Діла“ траґедію середущого й молодого покоління і малу життєздатність української інтеліґенції, що „за цією реформою повинні піти дальші, в першу чергу навчання суспільної економії“. Та це тільки лишилось побожним бажанням.

На закінчення: дехто каже, що новелізація кооперативного закону з одної сторони і промислового закону з другої, та тісно з ними звязані державний інтервенціонізм і цехове середновіччя зачиняють нам шлях до всестороннього господарського розвою. Певно, що годі не доцінювати колод, які ми стрінемо в нашій праці. Проте ці новини господарського устрою Польщі не такі страшні, щоби вони не дали нам розбудовувати нашого господарського життя. Тому не занедбуймо того, що дає відживчі соки нації, зревідуймо наші думки і чини, згармонізуймо наші змагання і сконцентруймо наш фанатизм, що його ми досі безплодно, а то й самовбивчо розсіваємо, на господарській ділянці, а осяги напевно здивують нас самих незабаром.

Володимир Несторович.

*) „Вісті“ з 31. березня ц. р. „За правильну постановку економічного питання“.

Москва числиться з війною.

Як повідомляють із Владивостоку, совітська влада приготовляється на великі розміри до забезпечення Східної Сибірі харчами на випадок війни. До Владивостоку звозять масами заграничну пшеницю. Одночасно зачувати, що з Чорного Моря вислано до Владивостоку кораблі з цементом. Крім того сибірською залізницею їдуть безнастанні військові транспорти на схід.

Політика мін. Барту нещастям Франції.

ЛЬОНДОН, 2. 6. ПАТ. „Таймс“ пише, що самі французи не вдоволені промовою мін. Барту. „Таймс“ запевняє, що зі стенограму промови мін. Барту скреслено такі слова: „війна є народнім промислом Прусії“. Теперішнє становище Франції опирається на обрахунку, що канц. Гітлер за 6 місяців покине свої домагання дозброїти Німеччину з приводу непоборних труднощів. „Таймс“ запевняє, що Франція дуже помиляється. Коли обрахунок Франції вдасться, то буде він знаменитим дипльоматичним ходом, коли не вдасться, тоді годі обчислити наслідки дипльоматичної програної.

—o—

Тим, що полягли...

Величава маніфестація в дні 27. травня у Станиславові.

Традиційний похід на могили поляглих у перший день Зелених Свят відбувся цього року ще імпозантніше, як у попередніх роках. Взяло в нім участь кільканацять тисяч народу і то не лише з усіх сіл повіту станиславівського, але також з галицького і богородчанського судового повіту, з яких прибули по кілька миль з вінцями, щоби теж поклонитись могилам поляглих. У святі панував завдяки численним впорядчикам, а також сокільським спортовим дружинам взірцевий порядок.

Зі Станиславова взяло участь у святі громадянство всіх наших товариств, молодь зі всіх шкіл окрема чета б. старшин, капеля „Зорі“, хор „Думка“ і духовенство під проводом о. крил. Лободича, як також процесії зі всіх місцевих церков (оо. Редемптористів, Княгинин-Гірка, Княгинин-місто). Установи йшли зі своїми прапорами і вінцями. З сіл прибули зорганізовані члени читалень, шкільна молодь, сокільські дружини і дві капелі (з Єзуполя і Крехівець) та спортові дружини. Всі з вінками.

Вінців було разом 218, а треба признати, що всі установи, чи міські чи сільські, старалися, щоб їх вінці були якнайкращі. Похід ішов спокійно в святочнім настрою, при грі розділених від себе капель і співі хору понад дві години.

На цвинтарі перед хрестом на могилах поляглих стрільців відправило духовенство панахиду при співі хору „Думка“, а о. крил. Лободич виголосив знамениту, достроєну до хвилини проповідь. В його особі в тій хвилині злучилося все, що тільки на красу промови впливає: і зміст, і гармонійна цілість, і спосіб виголошення, і особиста постава. По панахиді відспівав хор „Чуєш, брате мій“.

Тогож дня в 12. год. передполуднем відбулася в салі „Сокола“ у Станиславові академія в честь Незнаного Стрільця, теж з взірцевим порядком, дуже поважно, при знаменитій короткій програмі (промова — дир. Семянчук, хор „Думка“, деклямація й інсценізація з О. Бабія).

Попереднього дня відбулася в катедральній церкві в год. 7-ій вечором панахида за поляглих. Правив о. Лободич з двома священиками, проповідь мав о. Горняткевич, співав хор „Думка“.

При кінці треба ще замітити, що свято пройшло як одна гарна-величава мрія. Вражало тільки одно: Такі маси народу йшли в поході, а все таки всі тротуари по боках були битком набиті, а все те наші громадяни і люди з сіл. Чи гарно це, чи не було для них місця серед зорганізованого громадянства в чвірках? В цей день ніхто з українців не повинен бути поза походом, поза своїми чвірками!

Взірцевого спокою ніде не заколочено.

Ю. Е. О.

Свято поляглих у Тернополі.

Першого дня Зелених Свят відбулося у Тернополі заходом філії Товариства Охорони Воєнних Могил свято поляглих, яке стало народньою маніфестацією. Число учасників сягало понад 3.000. У святі взяли участь селяни навіть з далекої Грималівщини і Скалатщини, які прийшли поклонитися тіням поляглих.

Похід вело мале дівчатко, яке несло залізний шолом, прикрашений квітами. В поході йшли церковні процесії місцевих церков і з сіл Білої та Гаїв Великих під проводом о. крилошанина В. Громницького та вісьмох священиків. Церковні процесії перегороджувало 30 вінців і дві орхестри, з Тернополя та Березовиці Великої. Підчас походу і на цвинтарі співав хор „Молодої Громади“ та пригравали орхестри. Проповідь про культ поляглих виголосив о. Івахів зі с. Зарудя. Після закінчення панахиди сильно сконсигновані відділи поліції з надкомісарем і референтом воєвідського уряду безпеки приказали негайно людям розійтися. Причини до такої інтервенції поліції не мала ніякої.

Стан української кооперації.

В день посвячення прапору української кооперації придивимось, як ця кооперація представляється під оглядом чисельним і матеріяльним.

З нинішнім днем Ревізійний Союз Українських Кооператив обєднує *3.228 низових кооператив, 29 повітових союзів і 4 фахові централі.*

Низові кооперативи діляться на такі групи й типи, відповідно до роду діяльности та соціяльного характеру (на основі офіціяльної кляcифікації):

I. ОЩАДНО-ПОЗИЧКОВІ:		
1) загальні (Укр. Банки)	124	
2) рільників (райфайзенки)	380	
3) урядничі	17	
4) інші	1	
		522
II. КОНСУМЕНТІВ:		
1) споживачів (міські споживчі)	124	
2) будівельні	3	
		127
III. РІЛЬНИКІВ:		
1) для закупу і збуту загальні (сільські споживчо-господарські, в тім спож.-молочар.)	2.373	
2) для зак. і збуту спеціяльні	1	
3) молочарські (районівки)	125	
4) інші перетворчі	3	
5) ломічничі	11	
		2.513
IV. РЕМІСНИКІВ:		
(варст. шевські і т. п. підприєм.)		9
V. РОБІТНИКІВ:		
1) витворчі	2	
2) праці	1	
		3
VI. ПІДПРИЄМЦІВ:		
1) промислові	24	
2) торговельні	13	
3) ріжні	17	
		54
Разом		3.228
Повітові Союзи		29
Централі		4
Разом		3.261

З цього зіставлення видно, що українська кооперація досить зріжничкована, хоч поодинокі типи заступлені в ній далеко не рівномірно.

Найбільша кількість кооператив припадає на групу рільників, а між ними на кооперативи для закупу і збуту. Друге місце займають ощадно-позичкові кооперативи, третє кооперативи консументів. Дуже слабо репрезентовані кооперативи ремісників і робітників. До районових молочарень треба ще долучити 184 молочарень при кооперативах для закупу і збуту, тоді всіх молочарень буде 309. В групі підприємців знайшлася всяка збиранина (жіночі „Труди“, видавничі, деякі промислові підприємства, як „Будучність“ у Тернополі, „Суспільний Промисл“ у Львові і т. п.).

Статистичні дані про діяльність і матеріяльний стан кооператив маємо за 1932 рік. В цьому році до РСУК належало 3.134 кооперативи. Взяті під увагу статистикою 2.955 кооператив усіх видів і ступнів мали разом 404.311 членів, у тім 345.313 рільників, або 85.5 прц. загалу. Серед усіх катеґорій членів було жінок 50.108, або 12.4 прц. загалу.

Кооперативи затруднювали 11.695 осіб платного персоналу, котрому виплачено 4,101.711 зол.

Торговельні і продукційні кооперативи усіх видів і ступнів мали торгів на суму 98,522.277 зол., з того на низові кооперативи припадає 49,376.674 зол., на Повітові Союзи 16,851.245 зол., на централі 32,294.351 зол.

Кредитові кооперативи I. ступня роздали протягом року позичок на суму 16,426.499 зол., Центробанк на суму 2,733.893 зол.

Збірний біляво кооператив усіх видів і ступнів дав суму 44,838.832 зол. Власні капітали кооператив на уділах 6,786.385 зол., фондах резервових 10,734.595 зол., задвижках біляисових 638.207 зол., разом 18,159.187 зол. і становить 40.4 прц. білянсу, — відношення дуже корисне. З чужих капіталів на вкладки щадничі в кредитових кооперативах припадає 8,782.914 зол. або 19.7 прц. білянсу, на товарових вірителів 4,424.003 зол., на готівкових вірителів 10,496.158 зол., на інші рахунки 2,976.570 зол. Це пасивна частина білянсу.

В активах маємо: готівка 962.221 зол., льокати 1.222.687 зол., товари і сирівці 5,947.096 зол., довжники товарові 8,406.673 зол., позички видані кредитовими коопп. 12.243.949 зол., уділи в інших установах 1,969.112 зол., рухомости 3,071.904 зол., нерухомости 7,973.830 зол., інші рахунки 2,264.646 зол., страти 776.714 зол.

Некорисною стороною білянсу є те, що ціле власне майно кооперацій увязнене в рухомостях і нерухомостях, а головно на довжниках товарових (разом 42.8 прц. білянсу).

В останніх трьох роках глибокої господарської кризи білянс української кооперації значно скорчився, зменшення його в 1932 р. до 1930 р. є 17.0 прц. Обороти торговельних кооператив зменшилися в цьому часі на 34.0 прц., страти перевищують надвишки, це зн., що працюємо дефіцитово.

Одначе провізоричні статистичні дані за 1933 р. вказують, що раптовий спадок оборотів у торговельних кооперативах попередніх двох літ спинився, відносини починають стабілізуватися і також кооперація приходить до рівноваги. В цьому році треба сподіватися, що крива знову почне збиратися в гору, оскільки не зайдуть якісь несподіванки.

Вкладки щадничі у кредитових кооперативах протягом трьох років стояли майже на тім самім рівні, а в останньому році помітна тенденція на зменшення. Одночасно зменшилась дещо позичкова діяльність кредитових кооператив. З поодиноких груп кредитових кооператив з добрим вислідом господарським вийшли в останньому році одні райфайзенки. Маленькі вони, але загалом здорові. Не можна того сказати про Українбанки, як не про всі, то про значну їх частину.

Назагал українська кооперація виказала досить значну відпорність на некорисні впливи господарської кризи, перебуває її мужньо, хоч і з деякими втратами.

А. Жук.

Підвалини нашого життя.

Т-во Взаїмних обезпечень „Дністер“ колись і тепер.

(З нагоди недавних загальних зборів тієї установи).

На Загальних Зборах Т-ва взаїмних обезпечень „Дністер“ слухали ми уважно звіту за минулий діловий рік, а крім того переглядали друкований звіт і порівнювали на основі табель минулі, передвоєнні літа життя тієї установи з повоєнними. Ці порівнування навівали на нас невеселі думи. Т-во взаїмних обезпечень „Дністер“ по війні не живе, а животіє. Нема в ньому того розмаху, що був перед війною. Тепер „Дністер“ не заливає цілого краю своїми полісами до тої міри, як це робив перед війною. У 1913 р. мав „Дністер“ 270.000 членів і збирав три і пів міліона корон премій. В одному тільки 1913 р. виплатив два міліони корон відшкодувань. А резервові фонди „Дністра“ сягали тоді суми три і пів міліона корон. В останньому діловому році в „Дністрі“ ледви 120 тисяч українських громадян обезпечувало свої будинки і то лише за одну третину. Резервові фонди „Дністра“ досягають тепер ледви суми одного міліона золотих.

Щож сталося? Чому Т-во взаїмних обезпечень „Дністер“ замість далі розростатись та міцніти з року на рік бореться з чимраз більшими трудношами? На такий стан зложилося багато причин. Сильно потрясла цією установою передовсім війна. Т-во зазнало поважних втрат на цінних паперах і на воєнних облігаціях. Поверх міліона золотих із резервових фондів втратило Т-во наслідком війни і девалюації спершу австрійської корони, а потім польської марки. Але найприкрішого удару зазнав „Дністер“ від польського закону про примус і монополь обезпечення в ПЗУВ (Повшехни Заклад Убезпечень Взаємних). Цей закон появився у 1921 р., а на нашому галицькому терені ввійшов у життя у 1923 р.

На основі цього закону кожний власник будинку мусить його обезпечувати на цілу вартість з тим, що в ПЗУВ мусить бути обезпечений на дві третини вартости, а в приватних обезпеченевих установах тільки на одну третину. Колиб власник не обезпечив тієї третини в приватній установі, тоді вона примусово переходить до ПЗУВ. Обезпечування тієї третини у приватних товариствах було получене з численними трудношами передовсім формальної натури. Наприклад: цю третину треба було виповісти в ПЗУВ до кінця жовтня, щоби в слідуючому році можна було перейти з нею до приватного Т-ва. Крім того треба було ще в грудні місяці виказатись перед ПЗУВ викупленою наперед полісою з приватної обезпеченевої установи на слідуючий рік.

У законі про ПЗУВ не було ніякої постанови в справі вальоризації обезпеченевих сум, а польська марка цілковито обезцінилася. І на тій підставі ПЗУВ став на становищі, що всі обезпечення в нашому „Дністрі“ не представляють ніякої вартости і тому перебирав примусово всі обезпечення „Дністра“ на себе. У звязку з такою інтерпретацією закону ПЗУВ доходило між ним і „Дністром“ до поважних непорозумінь, які абсорбували маси часу й енергії обом сторонам. Для „Дністра“ незвичайно прикрим і дошкульним був, наприклад, постулят, щоби обезпеченці виказувались наперед заплаченими на слідуючий рік полісами на обезпечену в „Дністрі“ третину. Селяни мусіли цілими милями носити ці поліси до урядів ПЗУВ і нераз по кілька разів безуспішно, що їх мусіло томити і зражувати.

Щоб зліквідувати безліч непорозумінь, що накопичувалися з року на рік чимраз більше, обі сторони, себто ПЗУВ і „Дністер“, заключили спершу в 1925. а потім у 1927 р. договір, на підставі якого причини тих непорозумінь усунено. Згідно з договором „Дністер“ зрікся надвишки обезпеченої вартости понад одну третину, яку міг згідно з постановою закону затримати аж до дня експірації своїх поліс. За те ПЗУВ віддав „Дністрові“ в реасекурацію одну десяту частину цілого свого селянського портфелю з трьох східно-галицьких воєвідств та погодився, щоби замісць обезпеченців сам „Дністер“ виказував важні поліси на слідуючий рік (очевидно поліси на третину обезпечення).

Таким чином відносини між обома установами уложилися. Справу обезпечування одної третини в „Дністрі“ упрощено та улекшено. На жаль, наш патріотичний загал якось не усвідомив собі і не зрозумів ваги цієї справи. На приблизно один міліон українських господарств у Сх. Галичині в „Дністрі“ обезпечує, як це вже сказано вище, заледви 120 тисяч господарів свої будинки на одну третину. Ясно, що з таким станом треба боротися. Наші провідні діячі повинні заінтересуватися пильно цією справою та повести інтензивну акцію в тому напрямі, щоби в „Дністрі“ було бодай пів міліона обезпечених на одну третину. Бо коли до того не доведеться, то ця поважна і сильна установа зможе найтися в поважних трудношах і само її істнування може стати під загрозою.

Це тим правдоподібніше, що затискає на неї і теперішня господарська криза. У звязку з цією кризою ПЗУВ обнизив оціночну вартість будинків майже на 50 відсотків, а це вдаряє і по „Дністрі“. — Чому? — спитаєте. — А тому, що згідно з обовязуючим законом всі приватні товариства обезпечень мусять пристосуватися до оцінок ПЗУВ. Тому то в чотирьох останніх роках бачимо в „Дністрі“ дивовижне явище, а саме, що „Дністер“ збільшив свій обезпеченевий портфель на 50 відсотків, але одночасно його премія зменшилась на 40 відсотків.

Від трьох років замикає „Дністер“ свій біланс більшим або меншим дефіцитом. Цього року цей дефіцит виносив 15 тисяч золотих. Його покрито з резервових фондів установи. Але далі так бути не може. Не можна допустити до того, щоби ця ще тепер сильна установа, що є своєрідною нашою економічною фортецею, сама себе з'їдала через нашеж таки недбальство та занедбування наших обовязків супроти неї.

Обезпечування є примусове. Кожний український господар, кожний власник будинку мусить обезпечувати своє майно на цілу вартість. І коли тепер перенесення третини обезпечення до „Дністра“ не спричинює ніяких трудношів, то чому наші провідні громадяни в краю не дбають за те, щоби наше селянство та міщанство переносило цю третину до „Дністра“? Допильнуй-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 4. ЧЕРВНЯ 1934.

Й. ЗАСТИРЕЦЬ.

Кооператор Павло Чирак.

(Веселий спомин з нагоди 50-ліття кооперації.)

Стара людина не тішилась би серед теперішньої кризи 50-літтям нашої кооперації, якби не зазнавала від часу до часу і веселих хвилин. Хто не хоче кінчати „по тяжкій, а короткій недузі“, мандрувати до анатомії і датися передчасно „Харісові“ витранспортувати там, де на Зелені Свята небезпечно ходити, той повинен датися вибрати до Надзірної Ради, якоїнебудь нашої кооперативи. Там весело: комбінують ціни цибулі, пасти, масла й інших харчів, пізнають хист і хитрість людей і людців з манками. Людина знайомиться „з духом часу“ і справами, про які зможе пізніше „співати як когут“.

Склалося, що й я попав до Надзірної Ради одної кооперативи, якої директором був пан Павло Чирак, що солідно продавав товари в кооперативі. Мав він і свої хиби: невідповідав на листи, а через те находили скарги до Надзірної Ради, „Сільського Господаря“ ба й до Головної Кооперації. Передімною як членом Надзірної Ради виправдувався, що „хватає річ а не дрібниці“ тимто як може, то відразу полагоджує справи і не відповідає на письма. Мені подобалося, що він „хватає за властиву річ“, а не подобались його приповідки, якими він у розмові послугувався

Ось і вони: „Хто чужого не хоче, той свого не буде мати“, або друга теж кооперативна: „Від кап. кап. мається мало, але від хап. хап. багато“ Я став панові Чиракові недовіряти. Позвів тому в Надзірній Раді постанову, щоби приняти до кооперативи касієрку, яка мала би заступити пана Чирака, коли він буде полагоджувати листи.

Панна Маруся касієрка і контрольорка директора Павла Чирака була гарним, чепурним сотворінням. У крамниці обсервувала все, що діється з таким зацікавленням, як це роблять астрономи з каналами на Марсі або психольоги аналізуючи вплив доброї вечері в гостях на відчуття вечірнього краєвиду. Бувало звійду до кооперативи, а тут миттю зірветься панна Маруся з крісла, мило гляне, привитає, кине комплімент, а нераз два, притім справить присутнього пана директора Чирака, зробить йому заввагу. Член Надзірної Ради виходив з кооперативи вдоволений добором касієрки, яка до директора Чирака, як здавалося, ставилася як короп до заяця. Три місяці, може й пів року, я не ходив на контролю тимбільше, що до Надзірної Ради ввійшло прохання пана Чирака, щоби наняти сусідній через стіну льокаль і вибити в ньому двері, „бо кооператива розвивається“. Ми це ухвалили, а пану Чиракові висказали окремо і признання. Трапилося, що я місяць-два пізніше,заглянув до кооперативи. Панна Маруся вже не зривалася з крісла і не відходила до члена Надзірної Ради, а сидячи пояснювала стан каси. Я велів п. Чиракові показати мені новий льокаль. Він збентежився кажучи, що льокаль іще не впорядкований. Другого разу пояснив, що льокаль не заміталий, а за місяць знову не впустив мене туди кажучи, що на підлозі розлилася олива, помащу собі золі.

Я став підозрівати, чи там не переховує пан Чирак якої небезпечної „бібули“ і змовив інших двох членів Надзірної Ради, щоби у роковини приняття панни Марусі колегіяльно оглянули всі кооперативу з новим льокалем і складом, при чому треба похвалити і заохотити панну Марусю до дальшої праці. Означеного дня ми зійшлись на розі вулиці в 5-ій год. пополудне і попрямували до кооперативи. А там, о Боже!, ми побачили збіговище, а в дверях двох поліцаів. „Певно обікрали товари, або касу чи якесь інше нещастя“ — говорили ми і задихані, продираючись крізь юрбу, „що зайшло?“ — питаємо поліцію — легітимуючись, що ми члени Надзірної Ради. „До мене — почав один з них — прибіг якийсь гість зі склепу, з криком переляканий, бо в кооперативі — казав, — у другій кімнаті директор Чирак мордує касієрку. Нещасна кричить з болю! Рятуйте нещасну перед розбишакою!“ Ми витрішили очі з переляку. Та в тій хвилині вибіг з трагічної кімнати пан Чирак і перебиваючи представникові поліції, сказав до нас: „Акушерка казала, що все в порядку. Син як заяць восени! „Одного з панів попрошу за кума“...

Добре, що одні очі не відмовили нам своєї служби серед такої катастрофи. Крізь відхилені двері кімнати, яку ми наняли („тому, що кооператива розвивається!“), побачили ми... колиску і ліжко. То вже не зява... подумав мабуть неодин член Надзірної Ради.

„Фе пане Чирак! — заговорив наш товариш, — щоби в нашій кооперативі панна Маруся!“...

— Вибачте — пояснював блідий, схвильований пан Чирак — я з нею взяв шлюб минулого року на тиждень перед Зеленими Святами... Я панам не згадував, аби не зредукували одного з нас...“

Аж тепер стало мені ясно, чому директор Чирак не замітав у тій кімнаті і не впускав туди членів Надзірної Ради, ще й розливав оливу по підлозі... Він добрий кооператор, а вся кооперація признасть і похвалить його за те, що вчас подбав за колиску...

Бо українська кооперація має перед собою будучину тільки тоді, коли виховуватиме в кооперативах нове покоління.

мо цієї важної справи і не даймо впасти устано-ві та не допустімо таким чином до того, щоби наші занедбання підривали та порушували самі підвалини нашого національного життя. Бо не треба ніколи забувати, що тільки сильні еконо-мічні установи можуть бути належною базою нашого повного національного розвитку.

—o—

Великий політичний процес у Перемишлі.

ДВАНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Сьогоднішня розправа тревала всього пів-тора години і була безоглядно тайна, тому що зізнавав воєвідський референт від українських підпільних справ зі Львова, п. Хоржевський. Розправа скінчилася в год. 10-тій.

*

На завтрішній розправі предложить три-бунал присяглим суддям уже питання дотично вини підсудних.

Промови прокуратора та оборонців перед-бачені на понеділок, присуд западе правдопо-дібно щойно у вівторок.

Мін. Саймон покинув розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА, 2. 6. ПАТ. Гендерсон відкриваю-чи вчора наради згадав, що положення конфе-ренції дуже критичне. Тому запропонував від-ложити сходини комісії на два дні, щоби деле-ґації могли порозумітися.

ПОЛЬЩА ПОГОДИТЬСЯ НА РОЗБРОЄННЯ.

Перший промовив мін. Бек кажучи, що не спиняється на заявах міністрів деяких держав, бо Польща не брала участи в переговорах тих держав. І добре, що держави не дійшли до по-розуміння, бо конференція не могла би приня-ти в цілости всіх тез. Польський уряд і його де-леґація поставилися позитивно до розбройної конференції від самого її початку. Тому Поль-ща зменшила військовий буджет і не збільшує зброєння. Мін. Бек заявив, що Польща пого-диться на зменшення й обниження зброєнь, ко-ли на це погодяться всі держави.

Опісля промовляли ще делеґат Китаю; шведський міністер закордонних справ Сандлер, який прочитав заяву шістьох держав: Данії, Еспанії, Голяндії, Норвеґії, Швеції та Швайца-рії з домаганням покликати спеціяльний комі-тет. Метою комітету піднайти кращі ґарантії безпеки, як це зясував мін. Саймон, підшукати способи контролі виробу зброї, змінити проект майбутньої розбройної конвенції і створити постійний комітет безпеки.

Ком. Літвінов критикував заяву мін. Сан-длера, погоджуючися тільки на заборону хе-мічної війни, коли інші держави теж пого-дяться.

Мін. Тевфік Руждї Бей поставив внесок, щоби конференція приняла проект В. Британії узгіднивши його з льокарненською умовою і балканським пактом. Мін. Тітулеску і мін. Ма-сімос піддержали цей проект.

Мін. Саймон мав балачку з мін. Барту і ви-їхав до Льондону. Провідником делеґації за-лишився мін. Іден.

Чи краківську церкву малював Матейко?

ЩЕ ПРО ЇЇ ВІДНОВУ

Появилася недавно інформативна стаття в „Ділі" п. н. „Велике свято Краківської Грома-ди", в якій анонімний автор (без сумніву член місцевого парохіяльного комітету) пише про від-нову тамошньої церкви й у звязку з цим про приїзд еп. Коциловського до Кракова на її по-свячення.

Автор цього допису згадує, що іконостас і розпис краківської церкви виконано в 1890-их роках на основі проектів відомого польського ма-ляра Матейка й ощо поліхромію відновили ми-нулого року учні Академії Мистецтв. Тому, що українською церквою в Кракові цікавиться наш культурний загал, а замітки автора цитованого допису могли би легко здезорієнтувати читачів, варто виконати цю справу.

Іконостас краківської церкви намальова-ний дійсно на основі проекту Матейка, одначе не цілий, а за винятком намісних образів. Особ-ливо ряд пророків і апостолів, як також ікона Христа-Пантократора, мають усі прикмети Ма-тейківських композицій аж до техніки включно. Ті образи виконав за рисунками Матейка його учень Володислав Россовський. Вже сама техні-ка тих картин є наглядним доказом, що Россов-ський малював їх не тільки під особистим до-глядом свого професора, але що Матейко по-правляв їх імовірно власноручно. Зрештою збе-реглися оригінальні рисунки Матейка, як про-екти горішніх образів у краківському іконоста-сі, отже цієї справи оспорювати не можна. Та коли ікони у горішніх рядах не наводять ніяких сумнівів щодо композиційних прикмет Матейка, то намісні образи ріжняться від них цілкови-то. Навіть неспеціяліст запримітить виразну ріжницю під оглядом укладу, техніки й кольори-ту в постатях Ісуса Христа, Матери Божої, св. Миколая і храмовому. Можливе, що Россовський малював їх уже після смерти Матейка (1893), лишений на власні сили, бо його майстер несподівано вмираючи, не вспів виготовити останніх рисунків до іконостасу. Сам-же Россовський, вихований і пересяклий духом західного мистецтва, не міг збагнути ані відчути нашої малярської традиції і дав в оцих намісних іконах стилево неподібні до себе картини. Ця ріжнородність у композиції і техніці тих оставніх образів насуває підозріння, що автор їх користувався при малюванні не власними студіями, — бо в такому разі ті картини мали би однаковий характер, а помагав собі якимись взорами. Хоч і сам Матейко не старався прослідити взірців у-країнських ікон при виконуванні проектів на ці образи, то всеж його композиції визначаються бодай однаковим укладом, кольоритом і техні-кою, чого про „самостійні" намісні картини Рос-совського не можна сказати.

Подаючи вістку про краківський іконостас, автор наведеної статті не помилився, згадуючи про Матейка, як про автора проектів більшости образів. Одначе шан. автор допису не має слуш-ности у другому твердженні, що будім то Ма-тейко виконав також плян поліхромії церкви в Кракові. Бо Матейко запроектував і виготовив тільки один розпис костела у свому житті, а са-ме Марійського храму в Кракові. Декоратором у повному значінні цього слова він не був тому, що цей рід малярства йому не відповідав. Тим менше годі подумати, щоби він брався проекту-вати декорацію краківської церкви, зовсім не-цікавої під оглядом архітектури. Зрештою не за-лишився найменший рисунок Матейка (а всі во-ни дбайливо зібрані поляками й добре збереже-ні!), ані записка, щоби він виконував якісь по-черки цього розпису. Зате вистане переглянути альбом Кольба (Kolb) під наг. Ornamentschatz де у відділі „Византійське мистецтво" є зрепро-дукований лятоп (з розпису XII. в. з Манкуї) і хрест (прикраса рукопису з XI. в.), які маляр-автор попередньої поліхромії церкви в Кракові живцем скопіював, трактуючи їх як основні мо-тиви розпису, а додаючи до них тільки деякі скромні прикраси. Та навіть ті дрібніші прикра-си взяли з альбому Кольба. Очевидно, годі посу-джувати Матейка у такому плягіяті! Він сам, правда, не відчував духа українського націо-нального мистецтва, але це була занадто сильна індивідуальність, щоби сягати за друкованими зразками до альбомів і ними користуватися, за-чем своїми власними. Я боявся би посуджувати теж Россовського, що він міг виконати поліхро-мію на основі того роду джерел, бо й він сам не хотів би вдоволятися звичайним плягіятом! Давнє малювання краківської церкви мусів зро-бити напевно звичайний маляр-декоратор, яко-му не йшло про мистецькі вимоги, лише про гро-шеві користи.

Годі врешті промовчати факт, що теперіш-ня поліхромія в дечому змінена від давньої; всеж таки основними елементами нового розпи-су залишилися надалі непотрібно збережені й відновлені „Матейківські" янголи та хрести, ско-пійовані з альбому Кольба...

Можна дивуватися, чому краківський паро-хіяльний комітет так сильно дорожив оцією бу-цім-то „Матейківською" поліхромією, а не казав своєї церкви малювати зовсім заново. Тимбіль-ше, що я перестерігав виразно місцевий комітет перед того роду помилкою. Чейже українська церква в Кракові повинна була діждатися кра-щої поліхромії, гідної нашої мистецької куль-тури!

Таких похибок не вільно робити ніколи!

М. Драгор.

Згода Франції з Німеччиною.

ПАРИЖ, 2. 6. ПАТ. У Женеві дійшло до зго-ди між Францією і Німеччиною в справі плебіс-циту в басейні Саари, який назначено на 30. січня 1935 р. Німеччина згодилася не пересліду-вати тих мешканців басейну, які не підуть го-лосувати, або будуть голосувати проти держави, до якої прилучать басейн Саари. Після плебіс-циту буде цілий рік урядувати плебісцитовий трибунал, який має розглядати жалоби пере-слідуваних.

По широкому світі.

— До Будапешту приїхав віцеканцлер Ав-стрії кн. Штаремберг і відбув нараду з премі-єром Ґембешом.

— Ірляндська палата послів рішила скасу-вати сенат. Хоча законопроект перепав у сенаті, то всеж таки на основі конституції після року стане законом і сенат скасують.

— През. Рузвельт заявив, що не предложить конґресові тепер ніяких законопроектів про сплату воєнних довгів.

— Соціял-демократ і колишній міністер Німеччини Маєр скінчив самогубством.

— Віднайшлися шкільні документи, які не-давно викрадено в дирекції французьких копа-лень у Саарбрікен.

— Французькому урядові висловив парля-мент заяву довіря більшістю 420 голосів проти 125 голосів.

— Відомого шведського подорожника Свен Гедіна сполонило військо китайського ґен. Маа, яке забрало йому чотири самоходи. Щойно пі-сля погрому військ ґен. Маа Свен Гедін вийшов на волю і далі продовжує свою працю, а саме визначує крізь пустиню Ґобі шлях для само-ходів.

— У Злучених Державах панує страшна спека. Горять велитенські простори лісів. Спека спалила збіже.

— Після проголошення воєнного стану в Латвії бурмістр міста Риги покарав міську служ-бовичку Ретіґ гривною 3.000 латів зі заміною на арешт через 6 місяців і ґеометра Будаїча грив-ною 1.500 латів або арештом з місяців за поши-рювання неправдивих вісток.

— Загальні Збори т-ва „Чеська Матица" в Моравській Остраві ухвалили ріжку резолюцію проти поляків.

Шпигун в арсеналі.

ПАРИЖ, 2. 6. ПАТ. Морська поліція арешту-вала в Тульоні Онуфрія Миколайчика, уро-женця Шікаґо під замітом шпіонства. Мико-лайчик вспевняє, що влізь до арсеналу в Тульоні перед приходом урядовців і робітників. Мико-лайчик приїхав до Франції з Німеччини і їздив часто по Европі

М'н. Барту їде до Льондону.

ЛЬОНДОН, 2. 6. ПАТ. З Женеви повідомляють, що м'н. Барту задумує незабаром поїхати до Льондону. „Дейлі Телеграф" пише, що м'н. Барту своєю візитою в Льондоні задумує ослабити немиле враження, яке викликала його промова в Женеві, звернена проти м'н. Саймона.

НОВИНКИ

— **Засідання Фільольогічної Секції НТШ.** у Львові відбудеться в понеділок, дня 4. ц. м. в 18. год. у бібліотечній салі. З нагоди 60-ліття основання Товариства виголосить д-р К. Студинський реферат на тему: „Перші роки істнування Товариства ім. Шевченка у Львові.

— **Нова ділянка рідного промислу.** При молочарні Маслосоюзу в Глинянах повстала українська спілка, що переробляє відтовщене молоко на казеїну, казеїнові фарби та клеї. Звертаємо увагу наших читачів на оголошення в тій справі в сьогоднішньому числі „Діла".

— **В перші роковини смерти великого громадянина** бл. п. Іллі Кокорудза відбулося в дні 2. червня ц. р. в год. 9-ій рано в архикатедральній церкві св. Юра поминальне богослуження, яке відправив о. мітрат Базюк в асисті чотирьох священиків. Співав хор дівочої гімназії „Рідної Школи" під проводом проф. І. Гриневецького і хор радн. Купчинського. Храм св. Юра виповнили вщерть представники всіх наших установ, рідношкільна молодь і українське громадянство.

— **Похорон д-ра Романа Яросевича** відбувся в Станиславові при величезнім здвизі народу, без участи священика. Серед непроглядної маси народу їхала на селянськім возі, прибранім зеленю, домовина, ціла обита червоною матерією а на ній два вінці з червоних квітів. Один від партії укр. соц.-демократії, якої був почесним президентом, другий від родини. Над гробом промовив дуже гарно і тактовно делєгат У. С. Д. П. зі Львова ред. Квасниця, а коротенько і річево іменем укр. лікарської організації д-р Грушкевич. Співу на похороні не було ніякого. Як нас інформують із шпиталю, покійний вмер на запалення легенів. — **Ю. Е. О.**

— **Україніка.** У варшавському „Курері Поранному" появилася у числах 149—151 статтях Галини Крагельської п. н. „Куліси гетьманської влади Скоропадського".

— **Шкільні підручники** залишаться в новому шкільному році в тій самій ціні з вимком кількох, що подешевіють тільки на кілька процент.

— **Зірвали державний знак.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що в селі Убині пов. Камінка Струмилова українські націоналісти зірвали в травні державний знак зі шкільного будинку і кинули його на полі. Перед кількома днями завісили державний знак на школі в присутности старости Кульпінського і селян.

— **Комуністичний процес у Кремянці.** 22. травня ц. р. в Кремянці перед виїздною сесією рівенського окружного суду розпочався голосний процес проти 63 осіб, під замітом належання до КПЗУ. Всі вони перебувають у вязниці. Обвинувачує підпрокуратор Обст, боронять адвокати Ляндав і Фаслер зі Львова, Александровіч з Кракова і Кобусевіч з Рівного. Майже всі обвинувачені говорять по українськи, хоча більшість їх жиди. Розправа відбувається при відкритих дверях, однак через те, що саля суду мала, нікого не пускають, навіть родини обвинувачених. Обвинувачених привозять до суду з вязниці автобусами.

— **За кольпортажу летючок ОУН** в с. Олексинці кремянецького повіту рівенський окружний суд в Кремянці засудив Полікарпа Барищука на 10 місяців вязниці.

— **В кремянецькій вязниці** перебуває Розенберг, бувший редактор газети „Сельроб" у Львові, якого арештовано в околиці м. Ляновець, кремянецького повіту на кордоні при переході на радянську територію.

— **Пожежі.** В містечку Варяжі пов. Сокаль вибухла в ночі на 8. ц. м. пожежа в домі Гольди Шпроцер і при вітрі перекинулася на сусідні будинки. Згоріло разом 30 домів, наслідком чого 50 жидівських родин і біля 200 осіб залишилося без даху над головою. Згоріло багато склепів, одна фабрика круп і одна олійня. В рятунковій акції брало участь 9 околичних пожежних сторожей, однак не було відповідних приладів і води. Шкоду обчисляють на 150.000 зол. Вогонь повстав наслідком необережности. — В Макарах коло Бібрки згоріла палата Олександра Мрочковського. — В Горенці на Кремянеччині згоріло 14. травня 16 господарів (33 будинки). — Дня 21. травня в с. Темногайцях погоріло 30 господарств. Причина — необережність з вогнем.

— **Не шанують українських свят.** Польські суди на території Волині зовсім не рахуються з православними святами. На Вознесення (17. травня) і на Зелені Свята (28. травня) суди городські та окружні визначають справи і на ті дні кличуть до суду навіть православних священиків. На таку ненормальність слід би вищій духовній владі звернути свою увагу.

— **За вбивство.** Перед трибуналом у Львові закінчилася 2. червня ц. р. дводенна розправа проти підс. Петра Канюка, Василя Сосновського і Михайла Пилипчука, обвинувачених у вбивстві Івана Пилипчука, селянина з Добросина, сокальського повіту на тлі політичних спорів москвофілів з українцями. Трибунал засудив підс. Канюка на 4 роки, Сосновського на три роки, а Пилипчука звільнив.

Ширіть наш часопис!

— **Краєва хроніка.** В Жабю-Красник пов. Косів брати Томащуки вбили підчас бійки Михайла Пневського. Одного з них арештовано. — В переїзді з Канади до Цаповець пов. Заліщики дістав сильного нервового розстрою реемігрант Корнило Братанець зі страху перед грабунком.

— **За шпіонажу.** Мешканець Кремянця Юрій Петрушевський, безробітний, що вернувся з військової служби, шукаючи роботи, перейшов радянський кордон. Побував там якийсь час і не найшовши заняття, вернувся до Кремянця. Тут його арештовано під замітом шпіонажі в користь большовиків.

— **Любовна трагедія на селі.** В селі Рокітниці пов. Ярослав Іван Храпко стрілив до своєї нареченої Стефанії Бала, що хотіла з ним зірвати і ранив її в ногу. Опісля вистрілом у груди відобрав собі життя. На вид самогубця брат його й товариші пішли до дому нареченої, яка сховалася до комори, й тяжко побили її маму Домицелю. Побиту в безнадійному стані відставлено до перемиського шпиталю. Поліція арештувала трьох парубків, що брали участь в битті.

— **З Польщі.** У Варшаві в травні ц. р. пробувало відобрати собі життя 120 осіб, з яких 41 померло. — В залізничих опалових магазинах у Варшаві викрито великі зловживання, яких допускалися власники перевозового підприємства брати Матушевські до спілки зі залізничниками.

— **Кат останнього царя.** В однім селі на Україні помер недавно кат останнього царя, Філіпев, що виконуючи свої обовязки, перевів на другий світ при допомозі стричка 937 осіб. Помер опущений всіми та в божевіллі. Крізь його руки перейшли всі політичні проступники й атентатчики, засуджені на смерть. Філіпев був мистцем у своїм фаху і старався, кажуть, своїм жертвам злагіднити смерть. Закладаючи стричок засудженцеві, вмів своєю мускулистою рукою штовхнути його в одно місце й привести до втрати свідомости, наслідком чого заощадив йому останнього болю. Так зробив зі студентом Каляєвом, що вбив у 1905 р. бомбою вел. князя Сергія Олександровича в Москві. Позатим був людиною не без освіти. Як бюрократичний педант вів записки, в яких описував подробиці кожнього страченого. З тих записок довідуємося, що вдова вбитого вел. кн. Сергія, сестра цариці, вел. кн. Єлисавета, гарна жінка, відвідала у вязниці Каляєва і просила його, щоби написав прохання до царя, щоби його помилував, а вона його підтримає. Одначе фанатик Каляєв відмовився і пішов холоднокровно на смерть. Цікаве, що до упадку царату він виконав тільки 178 стрáчень,

а решту за наслідників царя. Вкінці нерви відмовили йому службу, він став несповна розуму і в божевіллі помер.

— **Багатий королевич.** В одному з найбільших англійських банків зложено перед кількома днями суму 6,400.000 франків для румунського наслідника престола кн. Михайла, сина короля Карла. Королевич зможе відобрати цю суму, коли дійде до повнолітности. Цей запис походить від померпої недавно Олени Негруці, жінки б. румунського дипльомата. Завідателями того маєтку вона визначила матір кн. Михайла, королеву Олену та його вуйка, б. грецького короля Юрія.

— **Саранча.** На границі Словаччини і Мадярщини надлетіли мин. тижня хмари сарані і впали в околицях міст Угерське Градіште та Угерські Броди. Весь сьогорічний врожай знищений.

— **Землетрус в Афганістані.** Як повідомляють з Пешавару, землетрус знищив одно афганістанське місто, що щезло з лиця землі. Подію попередили зливні дощі і підземні громи, що остерегли мешканців перед небезпекою. Кількасот осіб згинуло під розвалинами домів. Також в інших місцевостях землетрус наробив великого знищення.

— **Тратять роботу у Франції.** З Франції наслідком господарської кризи виїхало в останньому часі 2.500 робітників, рекрутованих з Польщі, що були заняті у французьких копальнях. У найближчому часі буде виалених із Франції ще три тисячі робітників із Польщі.

— **Папа Пій XI.** скінчив 31. травня ц. р. 77 рік життя. Без огляду на високий вік, папа проявляє велику активність. Має за собою 12 літ і 4 місяці правління християнською церквою, як папа, 15 літ епископства і разом 55 літ священства.

— **Ріжні вістки.** Біля Чорної Води в Добруджі впав румунський літак, наслідком чого згинули два офіцири. — В місцевості Норт Бей (Онтаріо) в Канаді 25-літня Олівія Джов привела на світ нараз пять доньок. Всі літи здорові. — У Зл. Державах панують небувалі спеки, наслідком чого замкнено всі школи.

— **Боротьба з релігією у Совітах.** В місті Свяч коло Казані над Волгою, поставили большовики памятник для Юди. Монумент представляє великого чоловіка, що підносить затиснені пястуки до неба. В Совітах є дотепер ще біля 30 католицьких священиків, а на Сибірі лише один. Він заступає місце епископа, бо епископ находиться у вязниці. У Ленінграді є один французький священик, що мусить в неділю правити аж 6 разів Службу Божу, бо ще залишилося 6 церков. Хоч неділю у Радянщині знесли, то ті, що остали ще при вірі, памятають за святий день і приходять на богослуження. У вязниці перебуває ще 50 литовських священиків, за яких литовський уряд хоче виміняти комуністів, арештованих на Литві. В „безбожній" Росії святкували цьогорічний Великдень більш величаво, ніж минулими літами. Хоч безбожники страшили вірних, що повідбирають їм хлібні карти та постараються за всілякі кари від уряду, вірні рішилися уже на все. І тому безбожницька пропаганда цього року не принесла успіхів.

— **Проти жидівського бойкоту.** Німці в Америці розпочали сильну акцію проти жидівської бойкотової акції супроти Німеччини. Всі німецькі організації злучились. Німці мають піддержувати такі склепи, що заявляться проти жидівської бойкотової акції і помістять у вікнах окремий знак.

— **Новий самоуправний закон.** Вже вийшла з друку в другому виданні книжка **посла д-ра Ст. Барана п. н. „Новий самоуправний закон".** Книжка в другому виданні справлена та доповнена. Обіймає сто сторінок друку. Є вона необхідним підручником і дорадником для всіх громадських діячів, для сільських радних, для громадських управ і взагалі для всіх наших селянських і громадських установ. Її наклад невеликий. Тому треба книжку негайно замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок 10/ІІ. пов. Ціна одного прим. 80 сот., а з пересилкою 95 сот. У книжечці присвячено багато місця і виборчій ординації до гром. самоврядування. І тому вона тим необхідніша для нашого села, особливо з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ у Галичині.

Зі сцени й естради.

Вечір ритмічної гімнастики у Муз. Інституті ім. Лисенка у Львові.

Музичний Інститут ім. Лисенка у Львові збогатив у цьому шкільному році матеріял науки, впроваджуючи у себе новину — курс ритмічної гімнастики методою Жак Далькроза. Веде його фахово вишколена сила О. Федаківна. Вчора відбувся перший попис елевів цього курсу у малій салі Музичного Інституту.

Метода Жак Далькроза, вже від десяток літ поширена на заході, знайшла вкінці і в нас належну оцінку і зрозуміння. Цей великий музика-педаґоґ мав на меті у першій мірі музичну освіту своїх учнів і його ритмічна руханка — це проба реформи виховання через музику. У своїй основі метода ця полягає на живому зображенні сухої, головно для дітей тяжко зрозумілої теорії музики. У пластиці підкреслює вона не тільки ритм, але й мельодію, гармонію, вчить розуміти і відчувати музичні твори та індивідуально інтерпретувати їх рухами тіла. Ритмічна руханка Далькроза — це чинник суто виховний, що у великій мірі допомагає розвиткові психофізичних здібностей людини.

Про цю методу ширше говорив у своїй прелекції дир. Василь Барвінський. На пописі не було ані ефектовних костюмів ані ріжнобарвного освітлення ані штудерних рухів, що звикли ми бачити на так зв. ритмічних пописах. Бо річ тут не у робленні „настроїв". Зчора ми мали змогу переконатися, що ритмічна руханка — це не балет ані танці. Перше місце у ній займає музика, а не рухи, що наглядно бачили ми передовсім у лекції. З якою увагою, з яким скупченням слідкували діти за музикою, як вичували у ній всякі зміни і відповідно реагували на них рухами тіла. Таких річей не можна вивчити напамять, тільки ритмічною руханкою можна здобути цю справність. Вона вчить скорої і впорядкованої комунікації поміж поодинокими частинами орґанізму і його вихильною стацією. Незвичайно вміло і точно виконали діти І. С. Баха двоголосову інвенцію ф-дур, при чому були в ідеальній згоді з музикою. В І. С. Баха сарабанді показала нам проф. О. Федаківна свій правдивий далькрозівський вишкіл. Її танок не плавав тільки по ритмічній поверхні, але перейшов із зовнішньої форми до духа музичного твору. Тут кожний рух був вимовний, а всі вони гармонійно лучились у змістову цілість. — У „Баляді" Брамса вибивалася на перше місце п. Голубович-Балтаровичева, що такби сказати й надавала вираз цілій інтерпретації.

П-і О. Федаківній треба висловити велике признання за її успішну працю. Можна сподіватися, що з її школи зможуть вийти одиниці з інтензивною духовою дисципліною та поглибленням мистецько-творчих здібностей.

М. Пастернакова.

ВІДГУКИ ДНЯ.

АНІ РУШ.

Питався я раз одного визначного психольоґа, чому ми не любимо свіжого воздуху.

— Ви маєте на думці наші відносини? — спитав психольоґ.

— Ні. Наших людей по містах. Адже у свято чи в неділю, чи врешті в буденно пополудне на свіжім воздусі найменше українців.

— Ах, ви так думаєте. Це зовсім ясне: тому не любимо свіжого воздуху, бо ми переважно селюхи...

Мені здавалося, що психольоґ має легку горячку і не продовжав дальше розмови. Якжеж нібй? Тому, що селюхи?!... Адже хто може більше знати щось про свіжий воздух, як не мешканці, уроженці і звеличники села!

Але походив я, подумав і прийшов до переконання, що психольоґ має рацію.

Село не вчить своїх дітей цінити свіжий воздух, навпаки вчить недоцінювати його.

... — Замкни Василю вікно, бо тепло тікає.

... — Ти, Насте, з лишлем ходиш, що дверей не замкнула!

... — Якби діти не вирипували, то в нас цілу зиму як на печі. Хата стара, але тепла.

... — Біймеся Бога, деж таку малу дитину на мороз виносити!

Не диво, що потім син сина села, як піде до міста, не цінить свіжого воздуху.

Знаю сам по собі. Витягнути мене за місто — то так, як на Шевченківський концерт (не з огляду на Шевченка, а з огляду на концерт!).

Намовляють нераз білі круки

— Ходи нині на прохід за місто.

— Чого?

— Свіжий воздух. Гарні види.

— Дайте мені спокій, я хочу відпочити.

І не йду.

А коли раз на рік кудись таки піду, то очі з дива вирячую. Народу як мурашок, пять жидів на одного поляка, а пять поляків на пів українця.

Не любимо свіжого воздуху і кінець

Тому багато дечого не розуміємо.

В першу чергу, що значить мати таку прекрасну площу як „Сокола-Батька".

В другу, що треба вже було давно її викупити і привести до повного ладу.

В третю, що гріх не використувати кожної нагоди, щоби на ній побути кожного дня.

Подумати лишень: кільканацять морґів зеленого поля, прикрашеного то тут то там деревами, відгородженого від непривітного світа, а над полем — синява і сонце, а по полі вітер з пахощами трави та квітів.

А до того ще якийсь фестин, попис, свято. Маленький вступ, велика програма а головне: довший час на свіжім воздусі.

Колиж ми чогось ані руш. Сонце так гарно не світить, як світить пусткою площа при нагоді ріжних імпрез. А коли й не світить пусткою, то оглядається за львовянином, як за білим воробцем.

Нині є знову нагода піти на площу. Українська Кооперація посвячує свій прапор. Буде величезний хор, кілька музик, велика парада з посвяченням і переданням прапору, а потім фестин з гарною програмою.

Ану, підім погляньмо, скільки львовян рішилося хлипнути свіжого воздуху!

Галактіон Чіпка.

Дописи.

БУЧАЧЧИНА.

З діяльности Т-ва „Луг" в Залищиках Малих. У нас загальні збори „Луга" відбулися 20. серпня 1933. Вписалося 40 осіб. Робота пішла добре, зачав наш „Луг" робити вправи і на початок осени приготовляли ми фестин, але фестин не відбувся, бо осінь була дуже дощева. Дня 3. вересня 1933 брав наш „Луг" участь у Святі „УМХ" в Бучачі. Дня 29. жовтня перевели ми жалобу з причини голоду на Великій Україні. Луговики зробили збірку, перевели лугові вправи і по вправах зійшлися до читальні, де прибули також члени читальні. Відбувся реферат, а відтак відчитано книжочку „Жах на Україні", після чого відспівано луговий та національний гимн. Тепер працюємо і на руханково-спортовім і на культурно-освітнім полі.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

Новий курс політики в Копичинцях? До 1934 р. Копичинці належали до міст, в яких українська культурно-освітня робота не зазнавала поважніших перепон. З 1934 р. усе змінилося. Кажуть, що зворотною точкою в політиці супроти українського громадянства стало свято 3. травня. Говорять також, що причинився до того новий бурмістр п. Константин Рубель, котрий всякими способами намовляв українських громадян, щоби взяли масову участь у тім святі, бо йому, мовляв, залежить спеціяльно на тім, аби всі побачили, що він своїм приходом започаткував „всепуляжнице". За ту участь обіцяв українцям всякі благодати. Колиж українське громадянство, крім деяких одиниць, участи у святі не взяло, настала у нас зміна. Першим проявом тої зміни було виелимінування дутої орхестри „Бояна" з святочної процесії в дні 16. травня ц. р. при нагоді святкування знесення панщини. Тут зайшов цікавий факт, що сам староста не заборонив орхестрі брати участь у святі, бо це свято релігійне і тому це належить до компетенції місцевого пароха; але натомісць не згодився на це комісар поліції, котрий видав теж наказ вилучити орхестру в часі походу, що теж кількох поліцаїв зробило. Годиться замітити, що орхестра грала тільки релігійні пісні. Другим проявом „нового курсу" була заборона (також поліцією) Свята Матери, яке влаштовувала шкільна дітвора „Рідної Школи". Староство видало дозвіл на це свято, управа школи по місцевому кількалітньому звичаю повідомила про дозвіл шкільного інспектора, одначе представник поліції явився на 2 години перед початком свята і заявив, що з причини відсутности згоди на письмі від шкільного інспектора поліція забороняє свято. Давніше ніколи такої письменної згоди інспектор не давав і поліція її не вимагала. А третім наразі проявом є устна заборона старества перевести публичну збірку в Товстенькім на українських інвалідів у другім дні Зелених Свят, яку то збірку дотепер рік-річно без найменших перешкод переводжено. — Ці три факти говорять до нас пророчистою мовою. Може в будуччині буде ще більше подібних, або й гірших, тому українським громадянам Копичинеччини треба поважно застановитись над тими 3 фактами і в єдности та згоді братися до ще інтенсивнішої культурно-освітньої праці.

Небезпечні прояви сектанства. Перед кількома роками повстали в Копичинеччині дві секти евангеликів а саме в селах Перемилові і Верхівцях. Здавалося, що це тільки переходова язва, котра скоро зникне у спокійнім копичинецькім повіті. Одначе, на жаль, сектанство дальше поширюється. Сьогодні чути вже балачки про оснування секти в Копичинцях на Калинівщині, про намір оснувати її в Яблонові і т. д. Колиб сектанство не ділило людей на дві групи, то не булоб може таке дуже небезпечне для українського народу. Одначе поділ громадян на католиків і евангеликів переноситься автоматично і на культурно-освітне життя села і тут одні другим роблять всякі перешкоди. Буває, що евангелицька молодь села сторожить з колами коло читальні, щоби ніхто не ввійшов на салю, в якій аматорський гурток, зложений з молоді католицької, має відіграти аматорську виставу. Витворюється щораз глибший розріз між громадянами, безперечно дуже шкідливий для українського народу. Деж причина лиха? Кажуть, що виною тут у значній мірі наше духовенство, котре своїми нетактовними поступками і грубими словами мобілізує нераз відразу ціле село проти себе, а рівночасно і проти церкви. Колиб не було в Перемилові о. Слівінського, не дійшлоб там ніколи до такого стану, який бачимо сьогодні, бо село було дуже свідоме. По правді деякі священики і тепер ще легковажать собі ці справи та дразнять селян ріжними зайками навіть з проповідниці, напр. о. Копистянський в Целієві (кажуть: „русскій человек"). А крайня вже пора покласти кінець такій поведінці духовенства. Душа українського народу вже досить наболіла від ріжного горя і не треба її дальше ранити тим, попередники котрих були добрими провідниками та лікарями народньої душі. Колиж для тих кількох одиниць зпоміж духовенства рівнодушна майбутність українського народу, то їх наставники повинні вглянути в ці справи і відвернути шкідників від їх злих діл. Ми потратили вже майже всіх українців римо-католицького обряду, — а було їх до війни дуже багато! Завтра може те саме статися з евангеликами, до котрих вже сьогодні доїжджають пастори польської народности.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліґи відбудуться в неділю 3. ц. м. на грищі Світезі. Початок: год. 5.30 попол.

ГАСМОНЕЯ И ОҐНІСКО ВХОДЯТЬ ДО ОКР. ЛІҐИ.

Референдум між заінтересованими клюбами в справі побільшення львівської Окружної Ліґи до 10 дружин дало вислід 23 гол. проти 8 за побільшенням. З уваги на цей вислід Львівський Окружний Союз Копаного Мяча (ЛЗОПН) переведе поновно льосування мистецтва Окружної Ліґи з участю львівської Гасмонеї і ярославського Оґніска.

УЖГОРОД. СК РУСЬ (УЖГОРОД) — КАЦ. (КОШИЦІ) 5:1.

Змагання товариські, розіграні з нагоди двох народовецьких зїздів.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

РИМ, ПАТ. У чвертьфіналових мячевих змаганнях за мистецтво світа перша стріча мячевої репрезентації Італії та Еспанії закінчилася ремісовим вислідом 1:1. І тому відбулися на другий день поновні змагання, які після завзятої гри закінчилися перемогою Італії, а саме: Італія — Еспанія 1:0.

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Копичинцях: Дякуємо за цікаві дописи. Замітки „Українська молодь перед проповіцями легкого заробітку" не можемо, на жаль, помістити з уваги на цензуру.

—o—

Нові книжки й журнали.

УЧИТЕЛЬСКИЙ ГОЛОС. Рік V. Мукачів, квітень-травень 1934. Число 4—5.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, журнал для молоді. Львів, червень і липень 1934. Ч. 11—12.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Заліщики:
3. VI. Сонце руїни.
4. VI. Весела вдовичка.
5. VI. Ельга.

Великий Міський Театр
Неділя, 3. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 50.
Понеділок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Театр Різнородностей.
Неділя, 3. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.
Понеділок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Жидівський Театр у салі „Колісею":
Неділя, 3. червня, год. 3·30, 8·30.
Понеділок, 4. червня, год. 8·30.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завмерлий відгомін".
АТЛЯНТИК: „Вірли в кайданах" („Магігін"), „Прогулька по Відні".
ВАНДА: „Гальо Париж, гальо Берлін!"
КАСІНО: „Плятинова білявка".
КОЛІСЕЙ: „Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Дверми й вікнами".
МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".
МУЗА: „Л. 14. затонула".
ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").
ПАСАЖ: „Білий мустанг", „Палата на колісцях".
ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Лянді).
СВІТ: „Її королівська величність", „Біла одаліска".
СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".
ХИМЕРА: „Я був шпіоном".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Неділя, 3. червня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симфонічний концерт, 19·05 Спів, 20·05 „Есіг унд Ель" муз. казка Качера, **Братислава** (298,8) 11·00 Концерт, **Брно** (325,4) 17·55 Відчит і моравські пісні, **Копенгаген** (255,1) 21·15 „Лікенс Герберг" оп. Г. Брандта, **Білгород** (439,8) 12·30, 17·00 Пісоньки та мельодії, **Люблана** (569,3) 10·50 Вокальний концерт, **Берлін** (356,7) 15·45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Кольоратурові арії (Корюс, сопран), **Ляйпціг** (382,2) 21·00 „Норимберські співці" оп. Р. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 19·40 Цикль любовних пісень, **Штутгарт** (522,6) 17·00 Камер. музика, **Осльо** (1181) 22·45 Пісоньки, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт оп. орхестри, 18·30 Фортепян, 21·00 Спів (Ада Сарі), **Міляно** (368,6) 20·45 „Дон Карльос" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Понеділок, 4. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·40 Солісти (Кезер, сопран, Льоман, баритон), **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Кошиці** (269,5) 17·40 Чеські на словацькі пісоньки, **Прага** (470,2) 21·30 Фортепян, **Париж** (1649) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (439,8) 17·00 Пісоньки, 19·00 Оп. ресітал, **Берлін** (356,7) 18·30 Клявесин, 18·50 Нар. пісні з 16. і 17. століття, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 „Пташник із Тиролю", **Ляйпціг** (382,2) 17·20 Вок. концерт, **Мінхен** (405,4) 17·50 Віольончеля (Фельдеші), 20·10 Вечір Вердія, **Штутгарт** (522,6) 20·10 „Джакомо Пучіні" оп. мельодії й арії, **Беромінстер** (539,6) 19·20 „Чародійний флет", оп. Моцарта, **Будапешт** (549,5) 13·30 Камер. музика, 17·00 Хор, 19·00 Цит. музика, **Міляно** (368,5) 11·30, 13·00 Легка музика, 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 22·00 Оп. музика Росінія.

Львівське радіо.

Неділя, 3. червня 1934.

8·30—9·00 Ранішня авдиція, 12·05 Метеорольоґ. комунікат на селі, 12·10 Музоранок, 13·45 Відч. „На турчанських полонинах", 14·00 Концерт сальонової музики, 15·00 Лісова скринька, 15·15 Нар. музика з гр. плит, 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·30 Кооперативна авдиція, 16·05 Музика з гр. плит, 16·35 Фортепяновий ресітал, 16·55 „Усміх дитини" (фейл. Генр. Збежховського), 17·10 Концерт музики, спів, 18·00 Театр. фрагмент, 18·15 Концерт гармоністів, 18·45 Літ. фейлетон „На стару нуту", 19·00 Всячина, 19·30 Трансм. скавтівського ярмарку з пл. Сх. Торгів, 19·35 Музика, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Легка музика, 21·02 На веселій львівській хвилі, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 Діяльог Шепка й Тонька з нагоди дня кооперації, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 4. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·00 Метеорольоґічні вістки, 12·10, 13·05 Популярна й легка музика з гр. плит, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт трубної орхестри, 16·45, Сп. ресітал у супр. фортепяну, 17·00 Для старших дітей: Загадки, 17·15 Камер. концерт, 18·00 Як можна продовжити вакації, 18·15 Гр. плити, 18·45 Балачка Брун. Вінавера, 18·55 Наука стенографії, 19·05 Всячина, 19·15 Військові марші з гр. плит, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Фейл. „Похвала ентузіязму", 20·12 Легка музика, пісоньки, 21·02 „Прапор поселенців на Вишневецькій землі", 21·12 Концерт любовної музики та співу з гр. плит, 22·00 Фейл. „Дві нові повісти", 22·15 Танкова музика, 22·45—23·00 Гр. плити.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28·50 зол.

Золото: Долари 8·91—8·93, Франки фр. 34·70—35·20, Дукати 82·80—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·89—26·88, Париж 34·93, Берлін 207·15, Цюріх 172·28, Амстердам 359·10, Прага 22·04, Міляно 45·67, Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—39·00, Данціґ 1·71·50, Брюсселя 24·70, Нюйорк кабель 5·30·75, Нюйорк чеки 5·30·25.

ЗБІЖЕ.

Ціни	парітас Підволочиська від—до	парітас Львів від—до
Пшениця двірсь.	17·50—17·75	19·00—19·25
Пшениця збірна	16·50—16·75	18·00—18·25
Жито одноцінне	13·00—13·25	15·00—15·25
Жито збірне	12·50—12·75	14·25—14·50
Ячмінь двірський	13·00—13·50	
Ячмінь на мливо	11·50—11·75	12·75—13·00
Ячмінь пастівний	11·00—11·25	
Овес двір. незам.	13·25—13·50	15·25—15·50
Овес двірський	12·25—12·50	14·25—14·50
Овес збірний	11·75—12·00	13·75—14·00
Горох Вікторія	29·00—30·00	
Горох пів Вікторія	25·00—26·00	
Горох польовий	17·00—18·00	
Горох зелений	19·50—21·50	
Горох Фольгера	24·00—26·00	
Бобик	11·00—12·00	
Вика чорна	9·75—10·25	
Вика сіра	8·25— 8·75	
Гречка на мливо	16·52—17·25	
Просо краєве	19·00—20·00	
Висівки ячмінні		9·00— 9·50
Крупи ячм. грубі		23·00—24·00
Пшоно		44·00—46·00
Пенцак ч. 10.		23·00—24·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2 червня ц. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·14	зол.
1 л. сметани	0·55	„
1 к. яєць	2·40 - 2·45	„

Тенденція на масло, молоко і сметану знижкова, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що 2. VI. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льохо подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.	1·20	зол.
Кури „ I кляса	0·65	„
„ „ II „	0·50	„

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Зеленосвяточна збірка, дозволена рішенням львівського Староства до ч. В. Р. 4/2051/34, принесла Товариству Охорони Воєнних Могил від українського громадянства міста Львова щедрий даток у квоті зол. 893·83. За так поважну поміч у теперішніх скрутних обставинах почувається Виділ Т-ва до милого обовязку зложити цією дорогою щиру подяку всім П. Т. Жертводавцям та Збірщикам. **Виділ Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові.** 1653

Заява. П. Меланію Заяцівну, що перебувала у мене в ансамблю, а яка тепер перебуває в театрі „Веселка", остерігаю і рівночасно забороняю їй користуватися моїм репертуаром, котрий є виключно, правом авторства і перекладчика, моєю власністю. Отсим остерігаю інших перед таким дешевим і неестетичним збиранням репертуару — інакше справу віддам на судову дорогу. Стефа Стадниківна. 1665

Управа коедукаційної гімназії „Р. Ш." у Яворові подає до відома, що вступні іспити до І. кл. н. т. відбудуться в днях 15. і 16. червня 1934 р.; до ІІ. кл. н. т. і до клас V., VI., і VII відбудуться в днях 18. і 19. червня 1934 р. Зголошуватися письменно або устно до дня 10. червня 1934 р. на адресу Управи гімназії. 3—3

У жіночій гімназії і семинарії С. С. Василіянок у Станиславові (вул. Петра Скарги 17) вступні іспити до І. і ІІ. кл. гімн. та на IV. курс семинарії відбудуться: 15. червня пополудне письменні і 16. червня устні. Зголошуватися до іспиту можна лише перед феріями. Потрібні залучники: метрика, свід. щеплення віспи, евент. свід. шкільне. **Управа.**
1608 2—2

Три-денні реколекції для Пань відбудуться в монастирі С. С. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95. Початок реколекцій 18. червня с. р. вечором. Оплата 10 золотих. **Ігуменат СС. Василіянок.** 1635 2—2

Вписи. Дирекція прив. жін. учит. семинарії СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) подає оцим до відома, що в шк. році 1934/35 буде вести згідно з новими шкільними законами такі роди шкіл: а) 6-клясову школу, до якої можуть вписуватися також хлопці до клас 1—4. б) Ця школа є зразковою школою вправ для кандидаток учительської семинарії. б) І. і ІІ. клясу гімназії нового типу. в) IV. і V. курсу учит. семинарії. Зголошення вписів приймає Дирекція кожного дня між год. 8—13 передпол., від замісцевих почтою. Вступні іспити до гімназії, як також на IV. курс учит. семинарії, відбудуться в днях 18, 19 і 20 червня ц. р. від год. 9. рано. Школа має права державних шкіл і положена в найздоровішій частині міста. При школі є виховний інститут, ведений фаховими силами.
1634 2—2 **Управа.**

Управа 4-літньої дівочої гімназії С. С. Василіянок в Яворові повідомляє, що вступні іспити до І і ІІ кл. гімн. нового типу відбудуться в днях 15, 16 і 18 червня ц. р. — При гімназії існує й інтернат С. С. Василіянок, де учениці можуть знайти приміщення з харчем за місячною оплатою 40 зол. 1656 2—3

У приватній коедукаційній гімназії Рідної Школи з правом прилюдности в Тернополі будуть відбуватися вступні іспити до І кл. гімназії нового типу дня 15. червня ц. р. в год. 3 попол. (письменна часть) і 16 червня в год. 8 рано (устна часть), а до ІІ кл. нового типу і до кл. V—VII гімназії гуманістичної давнього типу дня 16 і 18 червня ц. р. в год. 8 рано. Зголошення до вступних іспитів приймає Управа гімназії до 14. червня ц. р. **Управа гімназії.**
1658 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОСІВ - МОСКАЛІВКА соняшні кімнати під лісом, близько Гуків з цілим утриманням до винайму від 1. червня. О. Луцька, Львів, Богуславського 14, від 1. червня Косів-Москалівка. 1598 3—3

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає соняшні кімнати, першорядна кухня, Ціни дуже приступні. 1481 14—20

СПІЛКА виробу казеїни та казеїнових: фарб, клеїв і штучних мас, шукає — для розширення фабрики — уділовців із вкладами від 500 зол. до 5.000 на добре забезпечення. Зголошення під „Фабрика" до „Діла". 1663

ХТО З ВС. ОО. ПАРОХІВ або Вп. Учителів прийме на час вакацій сироту по священику, літ 14 уч. гімн. Ласкаві зголошення просимо надіслати до Адміністрації Діла під „Для сироти". 1662 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Бурса ім. св. О. Николая в Перемишлі

Конкурс

Виділ Товариства „Бурса ім. св. О. Николая" в Перемишлі оголошує оцим конкурс на адміністратора обох реальностей і обох заведень Товариства: на час від 15. червня 1934 до 15. червня 1935. Услівія:

1. Кандидат мусить зобовязатися постійно мешкати в одному з домів Товариства;
2. Винагорода за сповнювані обовязки: помешкання, світло, паливо, обслуга, цілоденний харч для одної особи і заплата згідно з умовою.
3. Обовязки адміністратора подає дотична інструкція, яку можна переглянути в канцелярії „Гімназійного інституту" (вул. Баштова ч. 34) щоденно від години 4—5 вечером;
4. Зголошення треба вносити найдальше до 15. червня ц. р. до рук предсідника Виділу п. Ізидора Білинського (Українська Щадниця, Костюшка ч. 5) до год. 12. вполудне. 1661

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.